

Titulació	Típus	Curs
Estudis Teatral	OP	1

Professor/a de contacte

Nom: Glòria Balaña Altimira

Correu electrònic: gloria.balana@uab.cat

Equip docent

(Extern) Glòria Balaña Altimira

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Cap

Objectius

L'objectiu general de l'assignatura és introduir l'alumnat sense coneixements o experiència previs en els conceptes i fonaments bàsics de l'escenificació i de la direcció d'actors que serveixin per a la investigació i la creació en l'àmbit de la pràctica teatral.

Resultats d'aprenentatge

1. CA15 (Competència) Avaluar críticament un procés de treball detectant encerts i errors propis, i alhora ser capaç d'adaptar-se als encerts i errors aliens.
2. KA26 (Coneixement) Determinar i definir les metodologies i les tècniques principals de la direcció d'actors i la seva relació amb la definició estètica de la posada en escena.
3. KA27 (Coneixement) Identificar mètodes d'investigació pràctica en l'àmbit de la direcció d'actors segons els paradigmes conceptuals propis de la matèria.
4. SA22 (Habilitat) Descriure críticament i amb precisió els processos d'interacció de l'actor.
5. SA23 (Habilitat) Emprar adequadament els conceptes teoricopràctics propis de la direcció d'actors i discriminar-ne l'ús en funció del moment del procés creatiu.

Continguts

Aquest mòdul està destinat a aquell alumnat interessat a cursar la matèria que no disposi de coneixements o experiència prèvia.

La dinàmica del laboratori és teòricopràctica. En una primera part, s'introduiran aspectes teòrics relacionats amb l'escenificació i la direcció d'actors que s'aniran aplicant de manera pràctica al treball concret d'un text dramàtic i a través d'exercicis en els quals l'alumnat exercirà el rol tant d'intèrpret com de director/a. A la segona part, l'alumnat s'iniciarà en la preparació d'un projecte de direcció d'actors, que serà posat a prova en petits grups en diverses sessions pràctiques amb actors professionals.

L'objectiu és proporcionar a l'alumnat referents relatius a tècniques i metodologies amb les quals realitzar investigacions teòriques i treballs pràctics en el camp dels processos creatius lligats a l'espectacle teatral. Sobre aquesta base, el mòdul desenvoluparà un laboratori de creació i direcció d'actors que posarà especial atenció en el treball actoral per a la definició de la posada en escena.

1. Nocions bàsiques de l'escenificació. Breu repàs de la figura del director d'escena. Escoles i tècniques d'interpretació. L'escenificació entesa com a convenció. La construcció del sentit de l'espectacle: instruments de significació. L'escenificació com a integració de llenguatges. La relació amb l'espectador.

2. Procés d'anàlisi del text. Conceptes bàsics de l'anàlisi del text dramàtic. Documentació i contextualització. Circumstàncies, situació, acció dramàtiques. Línia d'acció central i tesi. Anàlisi i descomposició de l'acció: del general al particular. Aproximació a l'estudi del personatge en el text.

3. Passes cap a l'escenificació. Procediments: documentació i contextualització. Hipòtesi creativa: sentit i significat de la proposta. Ètica, tècnica i estètica. Llenguatge escènic: espai, llum, so, personatge i moviment com a elements constitutius del tempo-ritme i del sentit de l'escenificació.

4. Introducció al vocabulari de la direcció d'actors. Conceptes bàsics per a l'anàlisi de l'acció comunicativa elemental: circumstàncies, situació, estímul, afecte, objectiu, acció, psicofísica. Acció verbal, acció psicofísica, acció física. Elements d'anàlisi i construcció de l'acció: context, situació, esdeveniment, espai, temps, acció, objectius, conflictes.

5. L'intèrpret. Instruments expressius: la veu, el cos i la imatge. Plasticitat. Tempo-ritme.

Estètica de l'expressió actoral en relació a l'escenificació. La paraula, el gest i el moviment com a elements definidors de l'acció i de l'escenificació. L'expressió com a element constitutiu del sentit.

6. La direcció d'actors. Actors i directors: instruments comuns, objectius complementaris, procediments diferents. Procediments metodològics per dissenyar, plantejar i realitzar la direcció d'actors en artefactes escènics. La improvisació.

7. Experimentació pràctica. Del text a l'escena. Definició del projecte i preparació de la proposta escènica. Com el treball dels intèrprets altera el projecte i el sentit de l'escenificació: capacitat d'observació, discerniment i modificació del/ de la director/a d'escena.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals i expositives, resolució d'exercicis; pràctiques a l'aula	30	1,2	
Tipus: Supervisades			

Aprenentatge cooperatiu, individual i en grup	60	2,4
Tipus: Autònomes		
Preparació d'exercicis, lectures associades, visionat de referents	60	2,4

La metodologia que planteja aquest laboratori és teoricopràctica. Es tracta d'anar aplicant la teoria en la pràctica i d'incorporar les eines i els principals coneixements compartits.

El curs s'estructura de la manera següent:

1. Introducció teoricopràctica sobre aspectes fonamentals de l'escenificació.
2. Estudi del text i preparació dels projectes escènics sobre un text dramàtic contemporani proporcionat per la docent. Anàlisi del text i esbós general d'un projecte d'escenificació en el qual s'inscriurà el treball concret sobre una escena que es durà a la pràctica.
3. Treball pràctic sobre l'escena escollida amb intèrprets professionals. Preparació de l'assaig entès com a procés de recerca i creació amb l'objectiu d'anar aplicant els conceptes, eines i metodologies estudiades i no amb la finalitat de buscar cap resultat. En aquesta segona fase de treball pràctic la docent anirà supervisant i guiant el procés de treball.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació a classe	30%	0	0	CA15, KA26, KA27, SA22, SA23
Presentacions a classe i lliurament d'informes i treballs	40%	0	0	CA15, KA26, KA27, SA22, SA23
Tutories	30%	0	0	CA15, KA26, KA27, SA22, SA23

Aquesta assignatura no preveu el sistema d'avaluació única.

Avaluació continuada

A. Exercicis pràctics:

1. Elaboració d'un projecte de direcció d'actors segons una hipòtesi general d'escenificació, elaborat segurament per parelles, a partir del material textual proposat per la professora, que haurà de ser treballat, corregit i millorat sobre l'escena en el treball amb els intèrprets.
2. Reelaboració personal del projecte en funció de la pràctica: formulació d'hipòtesis per a la investigació i desenvolupament futur del procés creatius

B. Es tindrà en compte:

- Assistència (mínima per a ser avaluada 80%), seguiment i participació en el curs.
- Anàlisi, projecte de direcció d'intèrprets i assaig.

- Lliurament del projecte i de la seva reelaboració personal: hipòtesi del desenvolupament creatiu i de recerca de l'escenificació. Es valorarà la presentació i l'expressió, així com l'ús pertinent dels conceptes, metodologies i processos treballats durant el curs.

L'estudiant rebrà la qualificació de "No avaluable" sempre que no hagi lliurat més del 30% de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Aquesta assignatura permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) exclusivament en tasques de [***cerca bibliogràfica o cerca d'informació, correcció de textos o traduccions, a criteri del professorat]. En el cas d'assignatures de graus filològics, l'ús de la traducció l'ha d'autoritzar el/la professor/a. Es poden contemplar altres situacions, sempre amb el vistiplau del professor/a.

L'estudiant ha de (i) identificar les parts que han estat generades amb IA; (ii) especificar les eines utilitzades; i (iii) incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús de la IA en aquesta activitat avaluable es considerarà falta d'honestetat acadèmica i comporta que l'activitat s'avalui amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat."

Bibliografia

Bibliografia bàsica:

ABELLAN, Joan. *La representació teatral*. Monogràfics de Teatre. Institut del Teatre. Barcelona: Edicions 62, 1983.

BOGART, Anne. *La preparación del director. Siete ensayos sobre teatro y arte*. Barcelona: Alba Editorial, 2008.

BROOK, Peter. *El espacio vacío. Arte y técnica del teatro*. Barcelona: Península, 1998.

CEBALLOS, Edgar. *Principios de dirección escénica*. México: Gaceta, 1992.

CHEJOV, Michael. *Sobre la técnica de la actuación*. Barcelona: Alba Editorial, 2011.

DEKOVEN, Lenore. *Changing direction. A practical Approach to directing Actors in Film and Theatre*. Ed. Routledge, 2006.

MELENDRES, Jaume. *La direcció d'actors. Diccionari mínim*. Barcelona: Institut del teatre, 2000.

MITCHELL Katie. *L'ofici de dirigir*. Barcelona: Institut del teatre, Angle. 2018.

SIMÓ, Ramon. *L'art de l'escenificació. Cartes sobre la creació teatral*. Barcelona: Institut del teatre, 2024.

STANISLAVSKY, Konstantin. *El trabajo del actor sobre si mismo en el proceso creador de la vivencia*. Barcelona: Alba Editorial, 2007.

Bibliografia complementària:

HOGHE, Raimund. *Pina Bausch. Historias de teatro-danza*. Ed. Ultramar, 1989.

RICHARDS, Thomas. *Trabajar con Grotowsky sobre las acciones físicas*. Barcelona: Alba Editorial, 2005.

SANCHEZ, A. José. *Dramatúrgias de la imagen*. Colección Monografías. Cuenca (La Mancha): Servicio de Publicaciones de la Universidad de Castilla, 1994.

Programari

Teams

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TEm) Teoria (màster)	1	Català/Espanyol	segon quadrimestre	tarda